

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23773,Zbrodnia-lubinska.html>
2022-08-13, 05:26

Zbrodnia lubińska

Zbrodnia lubińska, wydarzenia z 31 VIII 1982 w Lubinie, gdy pokojowa demonstracja zorganizowana przez działaczy podziemnej MKK Województwa Legnickiego (wśród gł. organizatorów m.in. Jan Madej, Stanisław Śnieg) została brutalnie stłumiona przez MO, ZOMO i ORMO. W wyniku wielogodzinnych walk śmierć poniosły 3 osoby, a 11 zostało rannych.

31 VIII 1982 w Lubinie, w 2. rocznicę podpisania porozumienia gdańskiego, podobnie jak w innych miastach kraju demonstracja pod hasłami „Znieść stan wojenny”, „Uwolnić Lecha”, „Solidarność walczy”, „Wolność dla uwięzionych”. Ok. godz. 14.00 w pobliżu miejskiego ratusza zaczęli się zbierać uczestnicy manifestacji. W związku z tym, że akcja była planowana i nagłaśniana w podziemnych wydawnictwach i za pomocą ulotek, SB przygotowała plan działań zabezpieczających i rozpraszających demonstrantów. Do pacyfikacji demonstracji użyto ok. 90 funkcjonariuszy MO, ORMO i ROMO. Około godz. 15.30 na pl. Wolności od strony kościoła wjechała karetka pogotowia ratunkowego, wokół której zebrał się tłum demonstrantów. Część z nich zaczęła układać na jezdni krzyż z przyniesionych wiązanek kwiatów z czarnymi wstążkami i śpiewać hymn państwowy, trzymając dłonie ze złożonymi palcami w kształcie litery „V”. Wówczas służby porządkowe za pomocą urządzenia nagłaśniającego zaczęły wzywać zebranych do rozejścia się. W odpowiedzi tłum demonstrantów zaczął skandować hasła: „Znieść stan wojenny”, „Niech żyje Solidarność”, „Precz z komuną”, „Uwolnić Wałęsę”, „Jaruzelski zdrajca i morderca narodu”, zareagowano również gwizdami. Służby MO podjęły decyzję o użyciu siły. Do rozproszenia tłumu użyto gazów łzawiących. Wzburzeni manifestanci zaczęli wznosić okrzyki „Precz gestapo”, „Mordercy”. W ciągu ok. godziny funkcjonariuszy wsparły 2 plutony ZOMO z Legnicy.

Pokojowa manifestacja przerodziła się w brutalną akcję pacyfikacyjną. Funkcjonariusze MO, ZOMO, NOMO i ORMO wobec demonstrantów uzbrojonych w kamienie i butelki z benzyną użyli gazów łzawiących, pałek, armatek wodnych oraz amunicji bojowej. W wyniku wielogodzinnych walk wskutek postrzału od kul zginęli: Michał Adamowicz, Mieczysław Poźniak i Andrzej Trajkowski, a 11 osób zostało rannych: Henryk Huzarewicz, Ireneusz Lao, Szymon Stafiniak, Andrzej Dudziak, Mirosław Kwiatkowski, Edward Wertka, Kazimierz Rusin, Henryk Tereszkiwicz, Brygida Wieczorek, Ryszard Stefanowicz, Mieczysław Chmielewski. Pomocy medycznej udzielono 5 funkcjonariuszom.

1-3 IX 1982 lubinianie tłumnie gromadzili się w miejscach, gdzie znaleziono ofiary MO, w mieście po południu i wieczorem trwały zamieszki uliczne. W woj. legnickim wprowadzono godzinę milicyjną trwającą w godz. 20.00-5.00. Władze nie zdecydowały się na ponowne użycie broni, ograniczono także stosowanie środków chemicznych do rozpraszania manifestantów. Zbrodnia została udokumentowana fotograficznie przez Krzysztofa Raczkowiaka, fotoreportera tygodnika „Konkrety”, organu prasowego KW PZPR w Legnicy, i mieszkańca Lubina Ryszarda Bobera.

1983-1989 w rocznicę zbrodni lubińskiej działacze podziemnej „S” organizowali msze za Ojczyznę, „S” Zagłębia Miedziowego i ofiary lubińskie, a także niezależne [manifestacje](#) w centrum miasta. 1992 odsłonięto pomnik Pamięci Ofiar Lubina '82 autorstwa Zbigniewa Frączkiewicza. 1982-2008 procesy wyjaśniające okoliczności zbrodni lubińskiej. W stan oskarżenia postawiono trzech funkcjonariuszy, wszyscy otrzymali wyroki skazujące, jeden z nich do dzisiaj nie odbył zasądzonej kary pozbawienia wolności.

Joanna Dardzińska

[Region Dolny Śląsk](#), [Lubin](#), [Region Zagłębie Miedziowe](#)

[Poprzedni](#)

[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)